

هم‌نوا با شهناز، بهاری و پایور در محضر خیال

مفصل‌تری بدهید. این ایده از کجا آغاز شد. این پروژه ریشه در ذهنیات نوجوانی من دارد. زمانی که با شور و شوق آثار استنادی چون جلیل شهناز، احمد عبادی، علی‌اصغر بهاری، فرامرز پایور و حسین یاحقی را گوش می‌کردم و آرزو داشتم روزی بتوانم کنارشان ساز بزنم. در خیال خودم، جای استاد می‌نشستم و همان قطعه را در ذهنم می‌نواختم.

سال گذشته، این ایده به شکل جدی‌تری در ذهنم شکل گرفت؛ چرا این خیال را به واقعیت تبدیل نکنم؟ پس با ضبط بخشی از قطعه ضربی دشتی از استاد شهناز، آغاز کردم. بدون تغییر در ریتم، تمپو یا کوک قطعه، کمانچه را با آن همراه کردم. حمید قنبری نیز با تنبک، به این پروژه پیوست. این مسیر ادامه پیدا کرد و به سراغ دیگر بزرگان رقوم؛ از شریف گرفته تا پایور، عبادی، معروفی و البته استاد بهاری تنها اصل پروژه این بود که آثار، حتماً سولو (Solo) باشند؛ یعنی بدون همراهی ساز دیگر، تا بتوانیم همراهی خود را بر آن سوار کنیم. **سختی‌ها و لذت‌های پروژه**

هنروازی با آثار ضبط‌شده، چندر چالش‌برانگیز بود؟

بسیاربه‌ویژه قطعه «بویک» از استاد پایور، که در دو بخش آرام و بسیار سریع اجرا می‌شود، از نظر تکنیکی و احساسی یکی از سخت‌ترین کارهاها پروژه بود. این قطعه را به‌گونه‌ای باید می‌نواختم که نه‌فقط از لحاظ سرعت و تمپو، بلکه از حیث جمله‌بندی و بیان احساسی، با اجرای استاد پایور هم‌خوانی داشته باشد. اجرای این کار برای آثار احمد عبادی، چالش اصلی یافتن بخشی از آثار ایشان بود که به‌صورت کامل و بدون وقفه ضربی باشد؛ چرا

بازگشتی بی‌واسطه به صدای استادان بزرگ موسیقی ایران: در گفت‌وگویی صمیمی، حسن خدایی‌نیا از پیروژه‌ای می‌گوید که خیال را به تجربه شنیداری تبدیل می‌کند.

حسن خدایی‌نیا، نوازنده و صدابردار با سابقه‌ای طولانی در صحنه موسیقی ایران، از آن دست هنرمندانی‌ست که تجربه و احساس را به‌گونه‌ای متوازن در کار خود جاری کرده است. او که موسیقی را با ویولن آغاز کرد، با ورود به دنیای کمانچه و آشنایی با استادانی چون علی‌اصغر بهاری، مسیری را آغاز کرد که تا به امروز ادامه یافته است.

در گفت‌وگوی پیش‌رو، از کودکی و نوجوانی حسن خدایی‌ی تا پروژه جدیدش با عنوان «در محضر خیال» را مرور می‌کنیم؛ پروژه‌ای که هدف آن ادای دین به بزرگان موسیقی ایرانی – با بازآفرینی هنرمندانه، صادقانه و بی‌واسطه است.

شما فعالیت موسیقایی‌تان را با ویولن آغاز کردید؛ چگونه به کمانچه رسیدید؟

آغاز مسیر هنری من با ویولن بود، ساز غربی‌ای که آن روزها در دست بسیاری از علاقه‌مندان موسیقی ایرانی بود. اما نقطه عطف زندگی من در موسیقی، آشنایی با استاد احمد بهاری بود؛ از طریق یکی از دوستانم، آقای رضا موسوی‌زاده که مرا به کلاس‌های خصوصی استاد بردند. جالب است که ورود من به کمانچه، نه از مسیر تکنیکی یا تحصیلی، بلکه به واسطه‌ی عشق و الهام از شخصیت و ساز استاد شکل گرفت. هنوز هم یادم هست که سازشان را دست هر کسی نمی‌دادند؛ بسیار حساس بودند، چرا که برایشان ساز امتداد وجود بود.

من هم دقیقاً از همین منظر، جذب کمانچه شدم. نه به‌عنوان یک ابزار موسیقایی، بلکه به‌عبارت یک موجود زنده.

شاکردی در مکتب بزرگان؛ نگاهی به آموزش حرفه‌ای

پس از استاد بهاری، روند آموزش موسیقی شما چگونه ادامه یافت؟

با درگذشت استاد بهاری (در حدود سال ۱۳۷۴)، مسیر یادگیری‌ام به‌گونه‌ای دیگر ادامه پیدا کرد. به سراغ استاد گنجعلی رفتم، چون استاد بهاری ردیف را به‌صورت سیستماتیک تدریس نمی‌کردند؛ بیشتر قطعاتی مانند تصنیف و رنگ را آموزش می‌دادند.

پس از آن نزد استاد کامکار به‌صورت تخصصی‌تر روی تکنیک‌ها کار کردم. همچنین با استاد مقدسی مدتی کار کردم و در طول مسیر از تجربه‌ی دیگر بزرگان نیز مستقیم یا غیرمستقیم بهره‌بردم.

در واقع همیشه باورم این بوده که موسیقی

نقدی بر تشکیل شورای سینما در استان‌ها؛ دوباره بروکراسی؟!‌

ایجاد تغییرات محسوس در عرصه سینما. در نهایت، شعارهایی مانند «مردمی‌سازی» و «عدالت فرهنگی» مطرح شده‌اند، اما سازوکاری مدیریتی در حمایت از فرهنگ و هنر است. بدون تخصصی‌بودجه مشخص و ضمانت اجرایی، تشکیل این شوراهای احتمالاً صرفاً یک اقدام تشریفاتی خواهد بود که تأثیر عملی و ملموسی بر توسعه سینما در استان‌ها ندارد. سوم، تمرکز صرف بر برگزاری جلسات و ارائه گزارش‌های سه ماهه به دبیرخانه شورای عالی سینما، بیشتر به سمت بوروکراسی و رویه‌های اداری سوق می‌دهد تا تحقق اهداف واقعی و نوسازی این حوزه باشد. اما بدون اصلاح

فرهنگی است و تشکیل این شوراهای در استان‌ها ذیل این رویکرد قرار دارد. همچنین بخشی از اعتبارات سازمان سینمایی به توسعه زیرساخت‌ها، آموزش، تولید و برگزاری رویدادهای سینمایی در استان‌ها اختصاص یافته است. اما تا به امروز سینما سهمی از اعتبارات استانی نداشته و امید می‌رود با تشکیل شوراهای این وضعیت بهبود یابد. با این حال، چند نکته مهم در این طرح وجود دارد که سوالات جدی ایجاد می‌کند: نخست اینکه ریاست شوراهای بر عهده استانداران گذاشته شده است؛ امری که می‌تواند منجر به سیاست‌زدگی و تمرکز قدرت در دست مدیران اجرایی شود و استقلال و خلاقیت سینماگران و متخصصان حوزه فرهنگ را محدود کند. ترکیب اعضای شورای نیز بیشتر به ساختاری اداری و سیاسی شباهت دارد تا یک نهاد تخصصی سینمایی.

دوم، اشاره به اینکه تاکنون سینما سهمی از اعتبارات استانی نداشته است، بیانگر ضعف مدیریتی در حمایت از فرهنگ و هنر است. بدون تضمین بودجه مشخص و ضمانت اجرایی، تشکیل این شوراهای احتمالاً صرفاً یک اقدام تشریفاتی خواهد بود که تأثیر عملی و ملموسی بر توسعه سینما در استان‌ها ندارد. سوم، تمرکز صرف بر برگزاری جلسات و ارائه گزارش‌های سه ماهه به دبیرخانه شورای عالی سینما، بیشتر به سمت بوروکراسی و رویه‌های اداری سوق می‌دهد تا تحقق اهداف واقعی و نو

بسم الله الرحمن الرحيم

خانواده از مهمترین اجتماعات جامعه تضمین کننده ی پاکی و طهارت محسوب می شوند. خانواده اگر شرایط ایده آل خود را حفظ کند بنیان مرصوص می شود. بنیان مرصوص یعنی دژ مستحکم. هر چه جامعه هم از مسیر خطا رود خانواده ی ایده آل ضامن بقا و حیات خود خواهد بود.

کتابی که برای رونمایی آن گرد هم می آییم ۱۲ ویژگی خانواده ی ایده آل و موفق را با قلمی روان و سلیس برای فهم عموم مردم به رشته ی تحریر در آورده است.

نویسنده ی جوان کتاب کوشیده است تا ناهنجاری هایی که عوون دبیر، و سایر مدیران کل و نمایندگان هنری و سینمایی استان در آن عضویت دارند. بر اساس اعلام شفيعی، یکی از اهداف کلان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مردمی‌سازی و عدالت

وظایف مرد در خانه و خانواده

دکتر مجتبی خندان
(پژوهشگر عرصه خانواده)

غروب کرده، بهتر است».

دستور امر به معروف و نهی از منکر، یک دستور عام است که همه ی مسلمانان باید آن را انجام دهند. با این حال، امر به معروف و نهی از منکر در محیط خانواده اهمیت ویژه ای دارد.

قرآن کریم درباره ی امر به معروف و نهی از منکر در محیط خانواده می‌فرماید:

«یا ایها الذین امنوا قوا انفسکم و اهلیکم نارا و قودها الناس و الحجاره...» (۳۰) ای کسانی که ایمان آورده اید، خود و خانواده خویش را از آتشی که هیزم آن انسان ها و سنگ ها است نگه دارید.

از این آیه و روایات گوناگونی که از معصومین (ع) به دست ما رسیده، به خوبی استفاده می شود که انسان در برابر همسر و فرزندان خویش، مسؤولیت سنگین تری دارد و موظف است تا آنجا که می تواند در تعلیم و تربیت آنها بکوشد؛ آنها را از گناه باز دارد و به نیکی ها دعوت نماید، نه اینکه تنها به تأمین نیازهای مادی آنها بسنده کند.

در حقیقت، اجتماع بزرگ از واحدهای کوچکی به نام «خانواده» تشکیل می شود؛ هرگاه این واحدهای کوچک که رسیدگی به آن اسان تر است اصلاح گردد، کل جامعه اصلاح می شود. به ویژه در عصر ما که امواج کوبنده فساد در بیرون خانواده ها بسیار قوی و خطرناک است، برای خنثی کردن آنها از راه تعلیم و تربیت خانوادگی، باید برنامه ریزی اساسی تر و تلاش بیش‌تری انجام گیرد. (۳۱)

امام صادق (ع) فرمود:

«لا یزال المؤمن یورث اهل بیته العلم و الادب الصالح حتی یدخلهم الجنه...» (۳۲) بنده ی مؤمن، پیوسته به خانواده ی خود علم و ادب صالح می آموزد تا این‌ که همه آنان را وارد بهشت می گرداند.»

در حدیثی می‌خوانیم هنگامی که آیه ی ۶ سوره تحریم (که کمی قبل ذکر آن گذشت (نازل شد، یکی از اصحاب پیامبر (ص) پرسید: چگونه خانواده ی خود را از آتش دوزخ حفظ کنیم؟ حضرت پاسخ داد:

«تامرهم بما امر الله و تنهاهم عما نهاهم الله، فان اطاعوک کنت قد وفقتمهم و ان عصوا کنت قد قضیت ما علیک؛ (۳۳) آنان را به آنچه خدا امر فرموده، امر کن و از آنچه خدا نهی فرموده باز دار؛ اگر از تو اطاعت کردند، ایشان را از آتش دوزخ حفظ کرده ای و اگر نافرمانی کردند، تو به وظیفه ی خود عمل نموده ای.»

هدایت معنوی خانواده در سخن علامه مجلسی علامه مجلسی (رحمه الله) در بحار الانوار (۳۴)، در توضیح آیه ی شریفه «قوا انفسکم و اهلیکم نارا»، چند وظیفه را برای سرپرست خانواده در جهت هدایت آن یادآوری کرده:

۱. بدعائهم الی طاعة الله، پدر وظیفه دارد همسر و فرزندان خود را به سوی عبادت و اطاعت پروردگار دعوت کند.

امام صادق (ع) در این باره فرموده است:

هنگامی که آیه «یا ایها الذین امنوا قوا انفسکم و اهلیکم نارا»

نازل شد، مردم گفتند: یا رسول الله، چگونه خود و اهل و عیالمان را از آتش دوزخ حفظ کنیم؟ پیامبر (ص) فرمودند: «عملوا الخیر و ذکرُوا به اهلیکم و ادبهم علی طاعة الله، اعمال نیک انجام دهید و به خانواده خود نیز یادآوری کنید؛ بدین طریق، آنها را بر اطاعت و عبادت خداوند امر کنید». آن گاه امام صادق فرمود: آیا نمی بینی که خدایوند به پیامبر خود می‌فرماید: « وَ أَمُرَ أَهْلَکَ بِالضَّلَاةِ وَ اطْمَئِنَّ عَلَیْهَا(۳۵) و نیز: « وَ أَذْکُرُکَ فِی الْکِتَابِ إِسْمَاعِیلَ إِنَّهُ کَانَ ضَاقَ الْوَعْدُ وَ کَانَ رَسُولًا نَبِیًّا وَ کَانَ بَاسْمَ أَهْلِهِ بِالضَّلَاةِ وَ الزَّکَاةِ وَ کَانَ عُنْدَ رَبِّهِ مَرْضِیًّا(۳۶)(۳۷)

«إِذا یَاقُظُ الرَّجُلُ اَهْلَهُ مِنَ اللَّیْلِ فُتُوْضَا وَ صَلِیا کُتِبا مِنْ الذَّاکِرِینَ اَللهَ کَثِیرًا وَ الذَّاکِرَاتِ: (۳۸) هنگامی که مرد همسرش را شبانهگان بیدار کند، هر دو وضو بگیرند و نماز [شب] بخوانند، یاد می کنند».

نکته ی شایان توجه این‌ که فرد باید در دعوت خانواده به اطاعت از خدا تا حد امکان از ملایمت و ملاطفت استفاده کند و از خشونت و زور بپرهیزد؛ زیرا باید در این صورت می‌تواند به موفقیت خود امیدوار باشد.

۲. وتعلیمهم الفرائض: مرد باید احکام دین و اجبات و حریمات الاهی را به همسر و فرزندان خود بیاموزد. مسایل نماز، روزه، وضو، غسل و... مورد نیاز هر فرد است و انسان باید در آموزش دادن آنها به خانواده اش کوتاهی نکند.

۳. ونهیهم عن القبائح: سرپرست خانواده باید همسر و فرزندان را نسبت به زشتی گناهان آگاه سازد؛ آنان را از انجام گناه باز دارد و زمینه ی گناه و نیت تقوایی را در خانواده از بین ببرد. ۴. وحتهم علی افعال الخیر: پدر باید اهل و عیال خود را به انجام اعمال نیک تشویق کند. اخلاق نیک، علم آموزی، جهاد در راه خدا، رعایت حجاب و... اموری است که انجام آنها برای افراد بایسته است و مدیر خانواده باید افراد تحت سرپرستی خود را به انجام آنها ترغیب نماید.

قسمت آخر

تأمین امنیت خانواده

تلاش برای حفظ امنیت مالی، جانی و ناموسی همسر و فرزندان نیز وظیفه ی مرد است. خداوند سرپرستی زن را بر عهده ی مرد قرار داده و از او خواسته است تا از او نگهداری کند.

امام علی (ع) در توصیه های خود به امام حسن (ع) درباره ی محافظت از عفت و پاکدامنی زنان می‌فرماید:

«...واقف علیهن من ابصارهن بحجابک ایاهن، فان شده الحجاب ابقی علیهن، و لیس خروجهن باشد من ادخالک من لا یوثق به علیهن و ان استطعت ان لا یعرفن غیرک فافعل...» (۲۱) زنان را نگه‌دار زیرا هر چه آنان محبوب تر و پوشیده تر باشند، عفتشان بهتر محفوظ می‌ماند؛ و این نکته را در نظر داشته باش که بیرون رفتن آنان، فسادش بیش‌تر از این نیست که تو افرادی را که مورد اطمینان نیستند، به منزل ببری (افراد) را که مورد اطمینان نیستند، به منزل نبری، و اگر توانستی کاری کنی که جز تو را نشانساند، این کار را نکن».

خانواده و محافظت از آن، در اسلام آن قدر اهمیت دارد که حتی قنأ کردن جان در این راه امری مملوح و پسندیده شمرده شده است.

پیامبر اکرم (ص) فرمود:

«من قتل دون عیاله فهو شهید» (۲۲) کسی که در راه دفاع از اهل و عیال خود کشته شود شهید است.»

یکی از ویژگی های ناپسندیده و بسیار مهم برای مردان، داشتن غیرت است. غیرت یکی از جلوه های فردی و مردانگی و حسی درونی است که افرادِدار برای نگهداشتن از حریم خانواده و پاسداری از نسل، در وجود مرد به ودیعه نهاده است. در حقیقت، این حس فطری در نهاد مرد قرار داده شده تا ناموس خود را از دسترس کامجویی دیگران حفظ کند و همسرش را تنها در انحصار خود نگه دارد. در روایات رسیده از معصومین (ع) نیز غیرت وزی مردان بسیار ستایش شده و نداشتن غیرت، مورد نکوهش فراوانی قرار گرفته است.

پیامبر اکرم (ص) درباره ی غیرت فرموده است: «الغیره من الایمان؛ (۲۳) همانا غیرت از ایمان است.»

و باز هم از ایشان نقل شده است:

«ان العینه لیوجد ریحها من مسیره خمس ماه عام و خانجته عاق و لادیوث؛ قبل یا رسول الله، و ما الدیوث؟ قال: الذی تزنی امراته وهو یعلم بها؛ (۲۴) سوی بهشت از فاصله ی پانصد سال راه به مشام می‌رسد، ولی عاق والدین و دیوث آن را استشمام نمی‌کنند. اصحاب پرسیدند: ای رسول خدا، دیوث به چه کسی می‌گویند؟ فرمود: مردی که زنش زنا بدهد و او بداند او عکس العملی نشان نگیرد»؛

بدین ترتیب، مرد باید همسر خود را در رعایت عفاف و حجاب یاری کند و اگر همسرش در این باره کوتاهی کند و از این کار باز دارد؛ همچنین از حضور او در مجالس مختلط و اماکن شلوغ که بدن مردها و زن ها با هم تماس دارد، جلوگیری کند.

امام علی (ع) مردم عراق را این چنین نکوهش می‌کنند:

«یا اهل العراق نیثت ان نسلکم یدافعن الرجال فی الطریق، لا تستنجین؟!» (۲۵) ای مردم عراق، به من خبر رسید که زنانتان در راه به مردها تنه می‌زنند آیا حیا نمی‌کنید ؟ چرا جلوی زناشتان را نمی‌گیرید؟!»

حدیث دیگری از آن حضرت بدین مضمون است:

«ما تستنجین ولا تغارون نسلکم یخرجن الی الاسواق و یزاحمن العلوچ؛» (۲۶) آیا حیا نمی‌کنید و نسبت به زناشتان، که به بازارها می‌روند و با بدن مردان قوی هیکل برخورد می‌کنند، غیرت نمی‌ورزید؟!»

البته مردان نیز نباید در غیرت ورزی، شدت بیش از حد نشان دهند و باعث آزار و اذیت بی دلیل همسر پاکدامن خود شوند. مردان باید مواظب همسر باشند، اما این به معنای بدگمانی و تجسس بی جا درباره ی او نیست. بنای خانواده بر اعتماد متقابل استوار است و سوء ظن به همسر، باعث زنجش خاطر او می‌شود و استحکام روابط خانوادگی را سست می‌گرداند. امام علی (ع) در سفارش های خود به فرزندش حسن (ع) می‌فرماید:

«...ایک والتغافر فی غیر موضع غیره فان ذلک یدعو المحججه الی السقم والریهه الی الریه؛ (۲۷) از غیرت ورزی بیجا بپرهیز؛ زیرا چنین تعصب افراطی، زن درستکار را به بیمار دلی و پاکدامن را به بدگمانی می‌خواند».

اسلام نیز به زن ها نیز توصیه می‌کند بر غیرت ورزی شوهران خود صبر کنند؛ این زنان هر چند ممکن است از این جهت اذیت شوند، بدانند که سخت گیری شوهران، به سود خود آنها است و اگر در موردی باعث آزار و اذیت آنها می‌شود، از آن گذشت نمایند.

فرموده ی پیامبر اکرم (ص) در این باره:

«جهاد المراه ان تصب علی ما تری من اذی زوجها و غیرته؛ (۲۸) جهاد زن آن است که بر آزار و اذیت و غیرت ورزی شوهرش صبر کند.»

۱. هدایت خانواده به سوی خدا و کمال معنوی یکی از وظایف اصلی مرد در جایگاه سرپرست خانواده، راهنمایی همسر و فرزندان به سوی صراط مستقیم الاهی و دور کردن آنها از دوزخ و عذاب است.

هدایت بشر بوده است.

هنگامی که پیامبر اکرم (ص) علی (ع) را برای هدایت مردم یمن گسیل داشت، پیش از سفر به ایشان فرمود:

«و ایم الله لنن یدهی الله علی یدیک رجلاً خیر لک مما طلعت علیه الشمس وغربت؛ (۲۹) به خدا قسم، اگر خدا به دست تو کسی را هدایت کند، برای تو از آنچه خورشید بر آن طلوع و